

Vrijheid verdraagt geen enkele definitie

Voor de Boeddha kwam lijden voort uit drie wortels: haat, hebzucht en onwetendheid. Eigenlijk zou je die eerste twee, haat en hebzucht, ook kunnen scharen onder onwetendheid, onwetendheid over wat we ten diepste zijn. Wanneer we geen inzicht hebben in wie en wat we in werkelijkheid zijn, dan rest ons niets anders dan onszelf te definiëren aan de hand van wat we ervaren, onze gevoelens en emoties, onze gedachten. En omdat die dingen komen en gaan en inherent vergankelijk zijn, is die zelfdefinitie ook altijd wankel. Maar we doen het allemaal!

Zo gauw we onszelf definiëren aan de hand van wat we ervaren, denken en voelen, treed er al meteen een scheiding op met anderen, met diegenen die niet aan onze zelfdefinitie voldoen. Dat zijn meestal alle anderen! Zo gauw er scheiding is tussen 'ik' en 'de ander' worden we gevoelig voor de emoties van haat en hebzucht, voor verlangen en weerstand. Dus de boeddhistische weg is één naar zelfkennis. Een weg naar het inzicht dat al wat we ervaren en denken en voelen slechts verschijningen zijn in het gewaarzijn. Ze komen en gaan. Zelfs het gevoel 'ik' te zijn, de waarnemer te zijn van wat ervaren wordt, ook dat is iets wat verschijnt in het gewaarzijn, komt en gaat en niet stabiel is.

Dus wat zijn we ten diepste? Wie zijn we ten diepste? Ik zou het kunnen definiëren als 'dat wat gewaar is'. Maar zoals ik daarnet al zei, dan zitten we weer met een definitie. En we zijn per definitie nooit een definitie want een definitie beperkt. Diegene die zichzelf waarlijk kent weet dat hij/zij absolute vrijheid is en vrijheid verdraagt geen enkele definitie. Die vrijheid verdraagt geen enkele inperking want dat doet die vrijheid teniet. We zijn absoluut vrij!

Wanneer we dit realiseren weten we ook dat de ander en al wat is en leeft compleet vrij is, definitieloos. Niet te vangen in woorden, niet te vangen in een verhaal. Wanneer we dat weten kan er geen haat meer zijn. Want voor haat te bestaan moeten we eerst definiëren wie ik ben en wie de ander is en daar een verschil in gaan aanbrengen, in waarde, in gevoel. Dus die vrijheid realiseren is het grote mededogen en de grote liefde realiseren. De liefde voor al wat is. Niets hoeft meer verdedigd te worden want er is geen 'ik' aanwezig die verdedigd hoeft te worden. Die absolute vrijheid omarmt alles, zelfs het verlies van vrijheid in de wereld van vormen.

Deze wereld vraagt om tot inzicht te komen in wat we waarlijk zijn. Willen we ooit een einde brengen aan de haat en de hebzucht, dan moeten we eerst weten wie we waarlijk zijn. Dus onze oefening is om steeds weer te kijken, steeds weer te onderzoeken en op een dieper en dieper niveau loslaten van de definities die je met je meedraagt, die je zijn aangereikt en die je zelf hebt ontwikkeld. Weet dat ze je beperken. Ontdek die vrijheid die jouw geboorterecht is, die ieders geboorterecht is. Wanneer we samen die vrijheid realiseren is daar werkelijk de echte vrede, de echte harmonie en de echte liefde totaal beschikbaar.

* * * * *